

אמרות טהורות

מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פנימי

נא

ט"ז בשבט

תשפ"ד • גליון א"ב

הוקדש ע"י

הרה"ח ר' אשר ראזען שליט"א

עמודי התווך

הרה"ג ר'
יעקב יהושע
ענגלנדער
שליט"א

הרה"ג ר'
חיים בעק
שליט"א

שותף נאמן

הר"ר
החפץ בעילום
שמו הי"ו

הר"ר
אברהם ישעי'
זולדאן הי"ו

לט"נ
כ"ק מרן
אדמו"ר ה'נזר
דוד' זי"ע

גליון זה הוקדש ע"י

הרה"ח ר' אשר ראזען שליט"א

לע"נ אביו

הרה"ח ר' אביגדור ב"ר משה חיים ראזען

נלב"ע ח' שבט תשפ"ג

יו"ל ע"י

מכון בארות יצחק זוטשקא
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לתרומות והנצחות ולקבלת הגליון במייל:

biz1441441@gmail.com

לקבלת גליונות מודפסים בבית שמש: 054-8410550

בשיתוף:

לחיזוק קנין אישי בתורה

03-800-9090

a038009090@gmail.com

לשמיעת שיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ועדכונים מחצר הקודש

מערכת זוטשקא: 072-3181866

פרשת בא

ליל שבת קודש תשפ"ג

יקום במקום קדשו", וזה "מי ומי" ההולכים, וצריך להבין מה ענין פסוק זה לכאן.

ובבעל הטורים כתב, "מי ומי ההולכים" אמר פרעה למשה מה אתם מבקשים כל כך ללכת וכי אתם סבורים ליכנס לארץ, "מי ומי ההולכים" ליכנס לארץ כי כולם ימותו במדבר חוץ מיהושע וכלב "מי ומי ההולכים" בגימט' "כלב וכן נון", והשיבו משה רבינו "בנערינו ובזקנינו נלך" כי לא נגזרה גזירה לא על פחות מבן כ' ולא על יתר מבן ס" עכלה"ק. וצריך ביאור מה נחמה היא בזה שרוב ישראל ישארו במדבר והנערים והזקנים יכנסו לארץ ישראל.

ונראה לבאר בס"ד דבאמת ידוע דיציאת מצרים לא היתה יציאה גשמית גרידא אלא שע"י עשרת המכות שהוכו המצרים הוכו עשרה הקליפות המנגדות לקדושה, וכמ"ש בשפת אמת בשם זקנו החידושי הרי"ם זי"ע שעשרה מכות הסירו את ההסתר מעשרה מאמרות לעשותן עשרת הדברות. וביאור הענין, שעשרה מאמרות בהם נברא העולם נמצאים בכל עת בתוך הבריאה ומחיות אותה אלא שהן בהסתרה וע"י עשרת המכות הוסרה הקליפה המכסה את העשרה מאמרות, ומזה נעשו עשרת הדברות, שדיבור הוא לשון הנהגה שבזה

בפרשתן "ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים וגו' וידעתם כי אני ד'", ומשמע שיש תכלית מיוחדת לספר ענייני יציאת מצרים, וכן מפורש בסוף הפרשה שעיקר גדול מענייני הגאולה לומר הדברים לבנים ובני בנים, וכנגד ארבעה בנים דברה תורה, שלכולם צריך לספר ענייני הגאולה כל אחד לפי ערכו. אכן שם מבואר שלא דוקא את העלילות והנפלאות שהיו בעת הגאולה צריך לספר, אלא חביבות עבודת קרבן פסח וקבלת עול מלכות אלוקינו שבעבור זה הוציאנו ד' ממצרים. וכאן מסיים הכתוב "וידעתם כי אני ד'", שמשמעו שכל זה יסייע לנו בידיעת השי"ת.

וכאשר הושבו משה ואהרן אל פרעה "ויאמר אליהם לכו עבדו את ד' אלוקיכם מי ומי ההולכים" אמר משה "בנערינו ובזקנינו נלך בבנינו ובבנותינו וגו' כי חג ד' לנו", וע"ז התנגד פרעה ואמר "לכו נא הגברים ועבדו את ד'", ולאחר מכת ארבה הסכים כבר לשלוח את הטף אבל לא הסכים לשלח את הצאן והבקר. וצריך ביאור מה הי' הויכוח בכל זה, וגם להבין כפילות "בנערינו ובזקנינו בבנינו ובבנותינו".

ונקדים דברי המדרש פליאה: אמר פרעה "מי ומי ההולכים" עתידים אתם אומרים (תהילים כ"ד ג') "מי יעלה בהר ד' ומי

ובזה יוכלו לעמוד בהר ד', ואף אם יהי' להם איזה ירידה מכל מקום תהי' זאת ירידה לצורך עלי' ולא יאבדו מה שהשיגו.

ושוב רמז להם פרעה הרי בארץ ישראל ממתינים לכם קליפות גדולות הכנעני והחתי וכו' ומזה נתייראו המרגלים להכנס לארץ ורק יהושע וכלב אמרו (במדבר י"ג ל') "עלה נעלה וגו' כי יכול נוכל לה", וא"כ באיזה כח אתם בטוחים שתוכלו להכנס לארץ ולהכניע את הקליפות הגדולות הללו. ע"ז באה תשובת משה רבינו "בנערינו ובזקנינו נלך" ורמז בזה למ"ש הרה"ק היטב לב זי"ע ברמז מאז"ל (בכא קמא צ"ז): "מטבע של אברהם אבינו זקן וזקינה מצד אחד ובחור ובתולה מצד אחר", דבעבודת השי"ת צריך ב' כוחות הא' הוא כח הנעורים שהוא התלהבות והתחדשות תמידית והשני הוא כח הזקנה שהוא יישוב הדעת במתינות. וזהו שרמז שע"י שנקח אתנו ב' כוחות אלו כח החכמה והיישוב הדעת הנרמז ב"זקנינו" וכח ההתחדשות הנרמז ב"נערינו", ע"ז נוכל להכנס לישראל ולהלחם בכל הקליפות הכנעני וכו' שהם כנגד ז' המידות שיצאו זה עתה מקליפת מצרים.

והנה כאשר עושים מצות ד' מצד הכרח ובאופן של מצות אנשים מלומדה אין לזה המשך וקיום, משא"כ כאשר לומדים ומקיימים מצות ד' מתוך שמחה הרי זה נמשך לאורך זמן, וכמ"ש (תהילים קי"ט קי"א) "נחלתי עדותיך לעולם כי ששון ליכי המה", וכן כתוב (שם צ"ג) "לעולם לא אשכח פקודך כי בם חייאתי". וקיוה פרעה שאע"פ שילכו בנעוריהם ובזקניהם בבניהם ובבנותיהם לכל הפחות לא יקחו מהצאן והבקר אלא את ההכרח הנצרך לקרבן, ולא להרבות בצאן

ממליכין את השי"ת בכל ענייני הטבע עש"ב.

והנה פרעה שהי' קליפה גדולה ביקש למנוע זאת, וכאשר הרגיש שע"י המכות הולכת האמונה ומתגלה הבין שקרב סופו, והשיב את משה ואהרן ושאל אותם הבה נניח שתלכו לעבוד את ד' "מי ומי ההולכים" הרי ידוע שכאשר עולין במעלה ההר צריך לסמוך תחת העגלה שלא תחזור ותפול למטה, וכן עתידים אתם לומר "מי יעלה בהר ד' ומי יקום במקום קדשו" ואמר זקה"ק הרה"ק ר"מ מלעכוביטש זי"ע וכן איתא בשם זקה"ק ר"מ מזלאטשוב זי"ע, שזהו רמז בכל עלי' בעבודת הבורא שלעלות בהר ד' יכול כל אחד יהי' מי שיהי' אבל העיקר הוא "מי יקום במקום קדשו" שלא יפול מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, וא"כ אף שתזכו לצאת ממצרים ולחוג לד' הרי בסופו של דבר עלולים אתם ליפול בחזרה. ובאמת ידוע שבשעת יציאת מצרים השיגו מעלת מ"ט שערי קדושה שלא לפי ערך עבודתם ולכן לא עמדו במדריגה זו והוצרכו לחזור לעמול ע"ז במ"ט ימי ההכנה לקבלת התורה.

ע"ז היתה התשובה מפי משה שהרי ביציאת מצרים מקיימים "למען תספר באזני בנך ובן בנך", ואמר הרה"ק ר"מ מלעכוביטש זי"ע עה"פ (ירמיהו ז' כ"ח) "אבדה האמונה ונכרתה מפיהם" שמדוע אבדה האמונה מליבם, מפני שנכרתה מפיהם היינו שאין חוזרים על האמונה בפיהם. וכן אמר הרה"ק הנ"ל עה"פ (תהילים קט"ז י') "האמנתי כי אדבר" שע"י הדיבור שחוזרים דברי אמונה בפה זוכים לאמונת הלב, וא"כ מה שלוקחים אתם את בניהם ובנותיהם יוכלו ע"ז לספר להם את כל דברי האמונה

חג ד' לנו כאשר עושים את כל עבודות היום דרך דילוג ושמחה, ייקל לנו להאהיב את העבודה על צאצאינו, ואנו מקבלים מזה אור חוזר שגם אצל המספרים מתגדל אהבת השי"ת ועי"ז מקויים בנו "וידעתם את ד'".

ובזי"ל מ"ש בזוה"ק (שמות ל"ב:) עה"פ "אשרי העם יודעי תרועה ד' באור

פניך יהלכון" (תהילים פ"ט ט"ז), שמאחר ופרעה התריס "מי ומי ההולכים" שאין לנו אפשרות לעמוד בקבלה זו, כי אף שאפשר לעלות בהר ד' מ"מ קשה מאוד לעמוד בזה וכן קשה להלחם בכוחות הרע שמצויים בארץ ישראל, הנה בראש השנה מתעוררים כולם בתשובה ובשעת התקיעות נשבר לבב כל לפניו ית', אכן מהו העצה שתמשך ההתעוררות גם לאחר מכן, העצה לזה היא שנדע שהתרועה אינה לשון שברון לחוד אלא היא גם לשון רעות וחיבה, שהשי"ת מתגלה אלינו בחיבה ורעות, ועי"י חביבות המצוה ואהבת השי"ת אפשר להמשיך האור גם למחרת ראש השנה שיהי' בבחי' "יקום במקום קדשו". וזהו "אשרי העם יודעי תרועה" שידועים ב' הכונות שיש בתרועה, וממילא "באור פניך יהלכון", שאפשר להם להמשיך ללכת באור ד' גם למחרת היום.

והנה הקריאה מעוררת הזמן שנוכל להאהיב את העבודה על בנינו בעת הזאת וגם אנו נקבל תוספת קדושה ואמונה בהירה שיקויים בנו "וידעתם כי אני ד'", ויהי רצון שכימי צאתנו מארץ מצרים יראנו נפלאות בגאולה השלימה במהרה אמן.

ובקר, משום שאולי יוכלו להוסיף מנדבת לבם שזה מורה על נדיבות הלב באופן של שמחה של מצוה שאת זה לא יכל פרעה לסבול בשום פנים, ומשה רבינו אמר לו לא זו בלבד אלא "גם אתה תתן בידינו זבחים ועולות" "כי חג ה' לנו", אנחנו עוסקים במצוותיו בבחינת חג ולא מחמת הכרח, ולכן יקחו את כל צאנם אתם ועוד יוסיפו עליהם.

וכאשר ראה פרעה כך הבין שנכזבה תקותו להחזיר את ישראל לתוך קליפת מצרים כי הם הולכים לעבוד את ד' באופן שיוכלו לעמוד ולקום במקום קדשו וגם להלחם בקליפות הכנעני והחתי וכו', אז מיאן לשלחם עד לאחר מכת בכורות שאז כבר נשברה הקליפה האחרונה של מצרים שאחזה בישראל והוכרח לשלחם.

וידוע הפירוש במה שאומרים בברכת התורה "והערב נא ד' אלוקיני את דברי תורתך בפינו וכו' ונהי' אנחנו וצאצאנו וכו'", שמי שאין דברי התורה ערבים עליו לא יוכל להשפיע על צאצאיו שידבקו בלימוד התורה, וכמשל הסנדלר ששונא אומנותו שבנו ודאי לא ירצה להיות סנדלר כאביו. וממילא כאשר יוצאים ממצרים על מנת לעבוד את ד' בשמחה ולא בעל כרחם, ממילא אפשר להשפיע אז על הצאצאים שידבקו בעבודת השי"ת. ולכן מצות סיפור יציאת מצרים אינה רק לספר העלילות והנפלאות, אלא לומר להם גודל זכות העבודה שבחוקות הפסח ושבשאר מצות השי"ת, כי מתוך חביבות העבודה בזמן אשר

סעודה ג' תשפ"ג

נפש נקיות הלשון וקדושת היסוד, וציונו השי"ת ליתן הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות לאות כי כאן דרים יהודים שרוצים לפרוש מכל דבר אשר שנא השי"ת, ומוכנים להתבוסס בדמים על זה, וממילא אין רשות למשחית לגעת בהם כי אע"פ שהי' קטרוג הללו וכו', מ"מ אין חפץ לד' במזבחות דמים של בני אדם רח"ל, אלא במה שהוא זוכח את יצרו, וסגי בקבלת מסירות נפש על שמירת הלשון ושמירת היסוד כדי למנוע שפיכות דמים רח"ל.

ובספה"ק שפת אמת כתב דדור המדובר שיצאו ממצרים היו בני עלי' מופלגים שמצד קדושת נשמתם לא היו ראויים שתשלוט עליהם יד פרעה ורק מצד גזירת הגלות הי' להם שליטה עליהם, ולכן ברגע שהרפה מהם כח הקליפה נהפכו תיכף להאמין בד' באמונה גדולה וכמ"ש "זכרתי לך חסד נעוריך וגו'" שלא הכינו צידה לדרך, וזהו שאה"כ "כשלאו כלה גרש יגרש וגו'" שבשעה קלה יתברר שאין להם שום שייכות לרשעים הללו אף אם היותם עד עתה כ"כ משוקעים בתוכם. ולא לחינם שאל משה רבינו ע"ה "למה הרעות לעם הזה כי לא היו ראויים לקושי הגלות אלא הכל הי' עבורינו, בהיות גלוי וידוע לפניו ב"ה כי אנחנו לא היינו יכולים לסבול הגלות לולא הקדמת גלות מצרים בהיות בני ישראל במדריגה גבוהה סמוכים אל האבות הקדושים. וזה שהשיבו השי"ת "למען תספר באזני בנך וגו'" כי כל זה הי' עבור זרעם אחריהם.

בעת רעוא דרעוין אנו אומרים "ידיד נפש אב הרחמן משוך עבדך אל רצונך", פירוש מאחר והשי"ת הוא כביכול ידידות נפשינו והוא אב רחמן ממילא אנו מבקשים ממנו שכאשר הוא רוצה לקרב אותנו אליו אנא ימשוך אותנו אל רצונו, וכפי שאב רחמן ידיד נפש מושך דהיינו ע"י "קורא לה" בידידות וחיבה "והיא באה", ולא ח"ו ע"י הכשה במקל. ואז "ירוץ עבדך כמו איל ישתחוה אל מול הדרך" שנרוץ בהכנעה לקבל עול מלכותו, לחזור בתשובה שלימה לפניו ית' בבכי ובתחנונים. ואז "יערב לו ידידותיך מנופת צוף וכל טעם", שהרי באמת אין מתאים לבן מלך להיות לו עונג מדברים בטלים אלא מקרבת אלוקים טוב. וכאשר ירחם השי"ת על בניו ויקרבו אליו בנועם משיכתו ממילא נבין מהו הדבר הערב והנחמד ביותר ויהי' מאוס בעינינו הבלי העולם.

והשי"ת אמר לנו בארץ מצרים "משכו וקחו לכם צאן" ויתכן שהי' בזה פעולה של דמיון ומשל בכדי לעורר למעלה שיקויים בנו "משוך עבדך אל רצונך" ע"י שבני ישראל ימשכו את הצאן לשם מצוה.

אמנם רז"ל דרשו (שמות רבא ט"ז ב') "משכו ידיכם מעבודה זרה" שכאשר אנו רוצים להיות נמשך אל השי"ת בקריאה של חיבה עלינו לפרוש מכל דבר שהוא זר לאבינו שבשמים, ומכל שכן ממה שהוא שונא ומתעב. ולכן נתן לנו השי"ת דם פסח ודם מילה דהיינו לקבל על עצמינו במסירות

י"ג שהוא מספר אחד הוא רמז לקוב"ה, וי"ו בגמט' כ"ב הוא רמז לתורה הק' שנכתב בכ"ב אותיות. וזהו "בוין תקטר" שג' ווין אלו מקושרים זה בזה דקב"ה אורייתא וישראל חד. ובעת רעוא דרעוין שהיא סעודת יעקב אבינו ע"ה שהי' יסוד התורה מסוגלת העת להתקשר אל קדושת התורה ועי"ז להתקשר אל השי"ת.

והנה משה רבינו הרג את המצרי בכח השם הקדוש כה"ת, כדאיתא בחומת אנך (תהלים קי"ט) בשם האריז"ל (שער מאמרי רז"ל שבת קכ"ה:) שבשם הזה היו הגדולים מביטים בעיניהם ועושים את הרשעים גל של עצמות. וזה שאמר משה רבינו לדתן "למה תכ"ה רעך, וא"ל "הלהרגני אתה אומר" בשם כה"ת הנרמז בתיבת 'תכ"ה'.

והנה ספר התהילים מסתיים בפסוק "כל הנשמה תהלל י-ה" שהוא ר"ת כה"ת. וי"ל הרמז בזה שכמו שמושה רבינו הרג את המצרי בכח השם הקדוש כה"ת, כך יכול כל יהודי להכניע את קליפת מצרים ע"י אמירת מזמורי תהלים. ובפרט בימי השובבי"ם נוהגים להרבות באמירת תהלים בדמעות ובתחנונים ועי"ז מכניעים את כוחות הרע וזוכים לצאת ממצרים.

והצירוף של חודש שבט יוצא מן הפסוק "ה'מר י'מירנו ו'הי' ה'וא", והרמז בזה, שבימים אלו יכול האדם לשנות את עצמו מן הקצה אל הקצה ולהיות הוא בעצמו, היינו להיות טוב כמו שהוא בעצם מהותו.

ובתהילים כתוב (ל"ד א') "לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך ויגרשהו וילך", וכתב האריז"ל (פע"ח שער השבת פי"ט)

נמצא לפ"ז שכל מה שסבלו אבותינו במצרים בחומר ובלבנים ובאיבוד הבנים וכו' הי' הכל עבורינו כדי שנוכל אנו לתקן את מה שצריך לתקן בזמן הגלות ולא ניאבד בחושך הגלות. וא"כ עלינו להתעורר מזה, שלפחות נזכור את מה שיהודי צריך לזכור בעת הגלות שמפני חטאינו גלינו מארצנו, לקבץ את הנפזרים בין הקליפות. וחלילה לנו להיות אכזרים על אבותינו שסבלו כ"כ עבורינו ונעשה כל טצדקי שבעולם שלא להוסיף חטא על פשע בחטאים ופשעים רח"ל המאריכים גלות השכינה.

והשי"ת נתן לנו את מצות "החודש הזה לכם ראש חדשים" כאשר היינו שקועים במ"ט שערי טומאת מצרים, כדי להורות לנו שהתוה"ק יכולה להוציא אותנו ממעמקי הטומאה ולקשר אותנו בקשר העליון. וכ"ק אאזמו"ר זי"ע אמר ברמז מאז"ל "מזכירין יציאת מצרים בלילות", שגם בעת החושך אפשר להזכיר יציאת מצרים ולצאת מן המצרים, ובכח התוה"ק כשלומדים אותה בהתחדשות בבחי' "החודש הזה לכם" אפשר לצאת מכל המצרים בכל התקופות.

ובעת רעוא דרעוין אומרים "אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ", והוא רמז לקשר המשולש של קודשא בריך הוא אורייתא וישראל, כי התורה שמותיו של הקב"ה, ובעת רעוא דרעוין מתגלה שורש מחצבת ישראל ומסוגלת העת להתקשר אל השורש. והרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע אמר דאות וי"ו אפשר לכתבו בג' אופנים, וי"ו בגימט' י"ב הוא רמז לישראל שיש במ י"ב שבטים, וא"ו בגמט' וי"ו

זש"ה (תהילים קי"ט פ') "יהי לבי תמים בחוקיך למען לא אבוש" אמר דוד רבון העולם כשאני עוסק בחוקיך לא יהא רשות ליצה"ר להציץ בי" וי"ל הרמז בזה, שכאשר האדם יודע מרת נפשו כמה המרה את פי ד' אלוקיו, אז הוא זוכה לבסוף להנצל מן היצר הרע ו"בשמחתו לא יתערב זר". ועוד ביקש דוד המלך מאת השי"ת שבזכות עסק התורה לא יוכל היצר להציץ בנו ולהסיתנו מדרך הישר, כי זכות התורה תגן עלינו מן היצר.

ובימים האלו אשר השי"ת קורא אלינו "שוכו בנים שובבים" נשפוך שיח מקרב לב לפני אבינו שבשמים, שירחם עלינו למשכינו אליו בחבלי עבותות אהבה כי כשל כח הסבל מרכוי הצרות ושפיכות הדמים רח"ל, והלא גלוי וידוע לפניו שרצוננו לעשות רצונו, ואף אחד אינו חפץ להרע מעשיו כי לב יודע מרת נפשו שבעון חטאים בענייני קדושה עלול להיות רח"ל חרב נוקמת נקם ברית ח"ו, ואין יהודי אחד שרוצה להיות רוצח ולהמיט אסון על אלמנות ויתומים בשביל חטאיו רח"ל, אלא שאריכות הגלות וגודל ההסתור של ימי עקבתא דמשיחא גרמו למה שגרמו אבל כולנו מתחרטים ושבים אליך בבושת פנים ומקבלים על עצמינו בע"ה להיטיב דרכנו.

ובהפטרנה הנביא מחזק אותנו "ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל" שכאשר מתדבקים אל התורה הק' שהיא מידת יעקב שהי' איש תם ויושב אוהלים אין צריך לירא מיסורים כי "בזבח ומנחה אינו מתכפר אבל מתכפר בתורה" (ראש השנה י"ח.), "כי הנני מושיעך מרחוק" מזה גופא שמרגיש עצמו מרוחק מהשי"ת נעשה מקורב אליו ית' וכמ"ש (ירמיהו ל"א ב')

שיש לכויין כי בשנות האדם את טעמו וריחו לטובה "לפני אבימלך" שבשמים שהוא מלך העולם, ונשתנה טעמו שהי' לו בימות החול לטובה ביום השבת, אז "ויגרשהו" לס"מ "וילך" מן האדם.

והנה שבח זה חברו דוד באלפא ביתא נגד כ"ב אותיות התורה ומרמז שע"י כח התורה אפשר לשנות טעמו וריחו לטובה, אכן חסר ממנו אות וי"ו וכתב **אבודרהם** (שחית של שבת) שהשלימה דוד בסוף המזמור שכתוב "פודה ד' נפש עבדיו" ואות פ"א היא כנגד אות וי"ו בחילוף אותיות א"ת ב"ש, והטעם שלא הזכירו במקומו לפי שהי' אז בגלות קשה ביד גואלי דם גלית ופדאו השי"ת מהם לפיכך העדיף להזכיר פדותו באות פ"א.

ואולי ניתן לומר בדרך רמז שבא לרמז לנו שאפילו מי שהוא בשפל המצב ח"ו שחסירה לו אות וי"ו, שהיא אות חיים ואמת כדאיתא בזוה"ק (פ' ויחי) [ועיין באורך ביאור עניין זה בגליון צ"ב פרשת וארא תשפ"ד], והוא מרמז למדה השישית, ואות זו מרמזת לקשר של קב"ה אורייתא וישראל כנ"ל ברמז "בווין תקטר", עכ"ז ממשיך דוד המלך באות ז' "זה עני קרא וד' שמע ומכל צרותיו הושיעו" שע"י שמרגיש שפלות מצבו והוא נכנע בבחינת עני ונכה רוח ומנסה לשנות טעמו וריחו לטובה בכח אותיות התורה, אז ד' שומע ומכל צרותיו הושיעו וזוכה שיפדה נפשו בתוך נפשות כל עבדיו ולא יאשמו כל החוסים בו.

ובמדרש (שמות רבה י"ט א-ב) איתא עה"פ "זאת חוקת הפסח זש"ה (משלי י"ד י") "לב יודע מרת נפשו ובשמחתו לא יתערב זר" וכו', דבר אחר "זאת חקת הפסח"

יהי נגף בבתי בני ישראל, "ושב יעקב" בתשובה שלימה אבל "ושקט ושאנן ואין מחריד" בלי פחדים מן החרב ומן המגיפה ומן היסורים ח"ו אלא "בשובה ונחת יושעון". ויהי רצון שנזכה להתקרב אל השי"ת בקריאה של חיבה ולהגאל בגאולת עולמים כימי צאתנו מארץ מצרים אמן כן יהי רצון.

"מרחוק ד' נראה לי", "ואת זרעך מארץ שבים" שיוכל לקבץ את כל הנדחים בנקל בלי פחד יסורים ושפיכות דמים רח"ל כי ע"י שזובח יצרו ומבוסס בדמים כדי לחיות חיי קדושה זה עצמו מזבח כפרה. ובאמת הרי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא אבל אם הוא נלחם כארי ומבוסס בדמים לשם כך בזכות זה ינצל מן המשחית ולא

טו בשבט

שנת תשפ"ג

וכ"ק אאמו"ר זי"ע הי' רגיל לעורר להיות נזהר בכשרות המאכלים לבדוק הפירות היטב מתולעים ולהיות נזהר בכונת הברכות ובהלכות ברכות, ועי"ז זוכים גם לתקן המאכלים כהוגן, גם אם אין אנו במדריגה גבוהה, כי בכ"ז עי"ז נעשה הפרי חפץ של מצווה.

וסיפר כ"ק אאמו"ר זי"ע בשם כ"ק אאזמו"ר זי"ע, שפ"א ניגש צדיק אחד ליהודי שאחז כוס משקה בידו וא"ל שהחיטה שנתגלגלה בה איזו נשמה מתחננת בבקשה שתזכה להגיע לידי איש ישראל שיברך עלי' בכונה ויתקן אותה, והנה לאחר גלגולים רבים ולאחר שכל כך הרבה חטים הלכו לאבוד בשעת הדישה וכל כך הרבה חטים הגיעו לידי עכו"ם, הנה אותה חיטה הגיעה לכוס שלך ויתכן שבה מגולגלת נשמת אביך, ואתה ביקשת לאבד תקוות אביך. באותו רגע נזכר היהודי שהיום היארציית של אביו ונשכח הדבר מליבו לגמרי, ומיד אמר ברכת שהכל על המשקה שבידו בהתעוררות גדולה.

וביום חמישה עשר בשבט מתפללים על הפירות, אבל הוא ראש השנה לאילן, והרמז בזה שכאשר מתפללים שהצאצאים יהיו מבורכים צריך לזכור שגם האילן צ"ל מבורך, כי ממנו יוצאים הפירות. ובספר מהרש"ם הכהן הביא בשם הרה"ק

מנהג אכילת פירות בט"ו בשבט לאו מילתא זוטרתא היא, ובעל שבט מוסר כתב בצוואתו לבנו (פט"ז אות ק"ט) "בני הוי זהיר לברך על פירות בט"ו בשבט כי מנהג ותיקין הוא".

ובספה"ק פרי צדיק כתב דמנהג ישראל הוא שאין לו מקור קדום אלא בשם מהר"ם חגיז אבל יש בו ענין גדול, כי כמו שחביטת הערבה מנהג נביאים הוא ואין מברכין עליו, וסגולתה ליתן תיקון למי שהוא עצמו בבחינת ערבה, שאין לו טעם וריח, מ"מ כיון שמקיים מנהג ישראל בלי להבין טעמו זוכה להתקן עי"ז במידה כנגד מידה. כמו"כ מסוגל היום ע"י אכילת פרות עפ"י מנהג ישראל תורה לתקן את כל האכילות שאכלנו להנאת גופינו במשך כל השנה. וכ"ק אאזמו"ר זי"ע הביא מ"ש הבני יששכר בשם ספר יצירה "המליך אות צדיק בלעיטה ושבט בשנה וכו'", וביאר שהצדיק זוכה לבחינת מלכות ע"י שאוכל בקדושה ובטהרה ומעלה את הנפשות המגולגלות במאכלים אל שורשן, ובפרי צדיק שם כתב לבאר שצדיק אוכל לשובע נפשו היינו להשביע ולעשות טובה עם נפשות המגולגלות. הנה ע"י קיום מנהג ישראל תורה לאכול פירות בט"ו בשבט זוכה להיות בבחי' "צדיק בלעיטה", לאכול בבחינת צדיק.

דייקא, להודיע מוסר השכל זה שבזכות הפירות המשובחים יזכה גם האילן לישועה, כשם שהיוצא מן הזית מזכיר את מה שהשייח הזית עצמו, וכך ע"י שנתפלל ונשקיע כוחות בפירות שלנו נזכה גם אנו להתעלות עי"ז.

ובמהרש"ם הכהן (סם) כתב ששמע מאביו זקה"ק מאמסנא זי"ע שהי' אצל הרה"ק משינאווא זי"ע ביום ט"ו בשבט, והלך כל היום בשטריימל ולא לקח אז פדיונות ופתקאות מאת החסידים כי אמר היום אצלי יום טוב של ראש השנה. ויהי רצון שנזכה לפירות טובים ומתוקים ברוחניות ובגשמיות אכי"ר.

מהר"א מבעלזא זי"ע, שמפרי הזית נלמד מוסר השכל כי הזית מסוגל לשכחה אבל שמן היוצא ממנו מחזיר ומזכיר לימוד של שבעים שנה כמ"ש בהוריות (י"ג). ומכאן רמז שאף איש שירד ממדרגתו והוא בבחי' הזית המשכח תלמודו, ביכולתו לתקן זאת ע"י שיהיו לו בנים טובים הלומדים תורה, דכמו שמן היוצא מן הזית מחזיר הלימוד, כך הצאצאים היוצאים מן האב המשכח תלמודו יוכלו להחזיר לו כח התורה. וביאר עפ"ז טעם שנכתב בפס' של שבעת המינים "ארץ" פעם שניה סמוך לזית שמן, כדי להחשיב את השמן זית שמחזיר לימודו עכדה"ק. ויתכן שלפיכך נוהגים בדרך כלל לברך בט"ו בשבט את ברכת העץ על הזית

